

stelling hij de papieren van zijn' held zelve onder de oogen had, verzekert, dat de Prins even dringend voor de Prinses van Lotharingen aanzoek deed, als voor zich zelve, en dat met oogmerk, om hare dochter te huwen. Intusschen gebeurde er iets verrassends. Willem, schijnt het, begeerde openlijk de hand van Renée, en werd — afgewezen. Van alle geschiedschrijvers, welke wij kennen, geeft alleen Hooft ons omtrent dit afwijzen opheldering. Van waar hij ook zijn bericht hebbe ontleend, het past zoo wèl in den Zusammenhang der gebeurtenissen, dat wij bijna bereid zouden zijn voor de waarheid er van een' eed te doen. Koning Filips zelf zou, volgens hem, in het geheim aan Christierna hebben geschreven, dat zij 's Prinsen aanzoek moest afslaan. Zoo hij dat gedaan heeft, heeft hij het zeker zeer in 't geheim moeten doen. Want Granvelle geliet zich als ware hij voor het huwelijk geweest ¹, en even zoo deed Koning Filips zelf. Of wat beduiden anders de woorden van Margaretha van Parma in haren brief aan dien Vorst: dat zij had voorgewend hoe de Koning, om den Prins nader aan zijn bloed te verbinden, allen aandrang had gebruikt, om zijn huwelijk met de Prinses van Lotharingen tot stand te brengen; maar hoe die zaak tegengelopen was ²? Wat beduidt, dat de Prins zelf den Koning sedert herinnerde, hoe hij hem een jaar vroeger lastig gevallen was, om zijne voorspraak bij de Hertoginne-moeder van Lotharingen, indien Filips niet voor het oog der wereld ten minste den schijn hadde aangenomen, 's Prinsen verlangen welmeenend te behartigen?

Nu willen wij niet, tegen de letter der officiële briefwisseling aan, schoon anders de getuigenissen van Katholieke schrijvers zelve er toe leiden, de sporen aanwijzen van een machiavellisme, waardoor Filips en Granvelle niet slechts de huwelijksplannen van Willem verstoord, maar tevens verdeeldheid zouden gezaaid hebben tusschen partijen, welke beider belang toenmaals vereenigde, maar wier bedoeling niet met hunne inzigten strookte. Niemand achte daarenboven Filips of Granvelle zoo kinderachtig, dat zij uit loutere plagerij, of door eene gril van vijandschap Willems huwelijk hebben

¹ Pontus Payen, die door zijne en zijns vaders betrekkingen met den Kardinaal naauw bekend was, schrijft het volgende: "Vous devez entendre qu'estant la noble et vertueuse Comtesse de Bure décédée le Cardinal lui mist en avant la Damoiselle de Loraine — et en fist grande instance vers le Roy Catholique, Madame Marguerite (sic) de Danemarq mere de la Damoiselle, le joene Ducq de Loraine, son frere, et aultres Princes auxquels il se falloit adresser. Neantmoins pour aultant traisnoit en longueur ou bien comme aucuns disent, que led. Prince n'estoit agréable a la Damoiselle, meu d'ung desdaing feist un voyage en Allemagne," etc.

² Reiffenberg, Correspondance de Marguerite d'Autriche, p. 272: "qui désirait l'allier plus près de son sang, icelle (sa Majesté) avoit faict instance, telle qu'il scavoit, pour procurer son mariaige avecq la fille ainée de Madame de Lorraine, comme il (le Prince) se pavoit souvenir."